

helyiségekre nézve igen alkalmas. Gyártja Kriens H. chemiai gyára Oberlahnstein a. Rh., ára 20 kgr. 5, 50 kg. 10 márka.

A mimicry hívei azt állítják, hogy a *Saturnia Pyri*-nek azért van minden szárnyán oly feltűnő nagy szemfoltja, mert ezekkel a szemekkel képes támadó ellenségeit, kivált a madarakat megfélemlíteni, elriasztani. Dr. T r o s t gráci ri orvos az ellenkezőt tapasztalta. Egy parasztház ulvarában észrevette, hogy néhány tyúk csőrével teljes erővel vágott a földön fekvő tárgy felé. Ez a tárgy jól kifejlett nagy *Pyri*-bím volt, mely ugyancsak igyekezett szemfoltjait érvényre juttatni, de a tyúkok azoktól egyáltalában nem ijedtek meg, sőt a lepkét irtalom nélkül össze-vissza szabdalták. Ez az eset — úgymond a megfigyelő — mégis csak némi kételyt támaszt a riasztó rajzolat gyakorlati értéke iránt.

Troides paradisea. Ennek a gyönyörű lepkének rendkívül csökkent az értéke. A nem rég felfedezett lepke első példányaiért darabonkint 600 márkát fizettek, ma egy zittai kereskedő párját 25 márkáért kínálja, Sic transit gloria mundi!

A dongokról é tekezik Hoffer E. Egyik rovarnemben sem oly feltűnő a test színének variálása, mint a dongóknál. Csaknem minden faj található világos és sötét színű ruházatban. De nem csak az egész test színe változó, hanem egyes testrészek is különböző színűek lehetnek ugyanazon faj példányain. Vannak oly fajok, melyek fara vörös vagy fehér, sőt fekete is. Rendkívül változó pl. *Bombus lapidarius*, melynek nőténye nálunk bársonyfekete, vörös farral, míg az ázsiai *B. eriophorus*-é vörös farú s a mellett csaknem egészen hófehér szőrökkel borított; az átmeneti alakok (*B. caucasicus*, *Siebeli*, *incertus*) a mellett bizonyítanak, hogy mindezen színbeli varietások egyetlenegy fajhoz vonandók. Az okokat és törvényeket, melyek által eme változások létrejönnek, nem ismerjük pontosan, általában azonban alighanem jogosan feltehető, hogy azok oka a különböző éghajlati viszonyokban keresendők, minők a melegség és hidegség, a világosság és sötétség, a szárazság és nedvesség. Szerzőnek sikerült kísérleti úton a közönséges *Bombus agrorum*-ot erős napfény, világosság és nedvesség rahatása által a sárga var. *floralis*-szá változtatnia és viszont ezt a napfény és világosság megvonásával a közönséges alakra, sőt a var. *minorum*- és var. *tricuspis*-szá. Más dongófajról, a *Bombus cognatus*-ról megjegyzi szerző, hogy csak madár- és mókusfészkekben tanyázik, és hogy röptében a legerősebb szél sem gátolja. Nevezetes, hogyan akad ez a dongó a szélből a fáról levert fészkére: hosszas keresgélés után ugyanis a fészek helyéről leereszke-

dik a fatörzs mentén a földre s ott megtalálja fészket. Végül megjegyzi, hogy szőrözött rovarok teljes gyűjteményében szükséges, teljesen ép példányok mellet kevésbé és erősen kopott példányokat is tartani, az összehasonlítás kedvéért.

A lepkék nemzőszerveiről értekezett Jordan K. a londoni entomológiai társulatban. A systematikusok régtől fogva e mai napig azt állították, hogy minden fajnak nemzőszervei változatlanok és mindig egyformák, úgy hogy alakok, melyek ebben a tekintetben eltérnek, külön fajoknak tekintendők. Szerző azonban tíz évi kutatás folyamán azt tapasztalta, hogy a penis alakjában igenis fordulnak elő eltérések és hogy ez a variabilitás független más szervekétől, pl. a szárnyakétól. Külsőleg egészen eltérő egyedek rendes nemzőszervekkel bírnak és viszont e tekintetben eltérők rendes habitusúak. Szerző azt is tapasztalta, hogy a nemzőszervek geographiai variabilitása a szárnyakéval együtt jár. A variabilitás lehet tehát geographiai és nem geographiai, vagyis lehet individualis vagy fajta jelleg. A horodimorph fajoknál pl. a *Papilio Xuthus* nemzőszervei csekély mértékben bár, de többnyire határozottan eltérnek a nyári ivadékétól. Ez bizonyára legjobb bizonyítéka annak, hogy a nemzőszervek nem tekintendők biztos faji jellemnek. A jelenségnek magyarázatát nem adhatjuk. Ezen megfigyelés folytán mindenesetre megszűnik a jogosultsága néhány oly fajnak, melyek csupán a penis különbözősége folytán állítottak fel. A bogarakra nézve már régen kimutatta Born, hogy a penis alakja nem megbízható faji jellem.

Rovarfogás automobilon. Erre a célra Normand K. francia rovarász az automobil elülső védőablakát kerettel helyesítette, melyhez lepkeshálót erősített. Kivált alkonyatkor való menetek alkalmával a háló csakhamar megtelik mindenféle rovarral, s egy óra lefolyása alatt többet lehet fogni, mint a mennyit egy nap alatt ki lehet praeparálni. Az összes bogárcsaládok képviselve vannak, különösen a Staphylinidák, Clavicorniak és Aphodidák.

A keresztespók mint időjós az év kellemesebb szakában felér egy légsúlymérővel. Ha a ház valamely zugában a keresztespók hálóját észre vesszük, gondoskodjunk, hogy ne zavarják. A keresztespók nagyon kedveli a napsugarat és szép időt. Ilyenkor mindig kerek hálójának középpontján tartozkodik, lesvén zsákmányát, mely legyekből s egyéb apróbb rovarokból áll. Minél szűkebbek a kifeszített háló szemei, mennél nagyobb fáradságot és gondot fordított tehát a pók annak elkészítésére, annál tartósabb szép időre